

MŰSZAKI LEÍRÁS
„AZ ISTVÁNMEZŐ REHABILITÁCIÓS PROGRAMJÁHOZ KAPCSOLÓDÓ
VÁROSÉPÍTÉSZETI KONCEPCIÓ KIALAKÍTÁSA”

NEMZETI SPORTKÖZPONTOK

2012. JÚNIUS HÓ

Emblematikus városépítészeti és építészeti, fenntartható működtetés

1. Általános városfejlesztési és városrendezési javaslat

A 2012. évi lengyel-ukrán foci EB nyitányát nézve és a 2012-es londoni olimpia nyitányára várva megállapíthatjuk, hogy nemcsak sportlétesítményeink fizikai állapota, hanem az egész sportágazat teljesítménye, és esélye is soha nem látott mélyponton van. Negyven éve nem szerepeltünk a foci EB-n, 26 éve nem voltunk foci VB-n. Az utolsó két évtizedben 400 sporttelepet számoltak fel Budapesten. Nem csodálkozhatunk hát, hogy **ide jutottunk**.

Pedig a **nemzeti felemelkedéshez** elengedhetetlen a példaértékű személyes életutak mintaként állítása, a jó csapatjáték, az összetartozás eszményének visszaállítása. Erre a legkiválóbb eszköz a sport, amely emellett kiváló országimázs építő erejű, ennél fogva az egyik legjobb marketingeszköz az ország nemzetközi megítélésének javításához, és a **nemzeti önbecsülés visszaállításához**. Ehhez nem szükséges különleges természeti adottság vagy jelentős befektetés, csak következetes és kitartó munka. A sportélet fellendítéséhez és annak jó nemzetközi megítéléséhez elengedhetetlen egy világszínvonalú nemzeti **sportcentrum** létrehozása, amelynek legmegfelelőbb helyszíne az **Istvánmező**.

Érdemes-e a fél évszázaddal korábbi dicső helyszín újraélesztése? A válasz egyértelműen igen. A nagy múltú Puskás Ferenc Stadion és környezete minden tekintetben jobb egy új helyszínválasztásnál, hiszen

- éppen a főváros és az agglomeráció súlypontjában fekszik
- része annak a körvasútsoron belüli Hungária-gyűrű mentén tudatosan kialakított zöld és szabad területi gyűrűnek, amelynek részei még a Margitsziget, Városliget, Népliget, Kerepesi temető és további kisebb parkok
- infrastruktúrája megfelelő tartalékokkal rendelkezik, és fejleszthető
- közlekedési kapcsolatai kifejezetten jók, hiszen közvetlenül határolják a főváros legfontosabb kör-, illetve sugárirányú főútvonalai
- tömegközlekedési kapcsolatai pedig kiválóak.

A létesítmény együttes telepítésénél alapkoncepciónk volt, hogy a három nagy létesítményt (Papp László Sportaréna, Puskás Ferenc Stadion és az új labdarúgó stadion) horizontális és vertikális elemekkel kiegészítve, egységes városépítészeti kompozícióvá szervezzük. Javaslatunk alapján a három különálló épület funkcionálisan és városképileg is egységes, emblematikus építészeti együttesé alakul, amely így, fizikai- és szellemi értelemben is a múlt-jelen-jövő jelképévé válik. Ennek két markáns eleme van, a létesítményeket az első szinten gyalogosan összekötő podeszt, és a funkcionális sokszínűséget biztosító, jelkép erejű négy magas épület. A tér- és tömegképzés nagyvonalúsága mellett a variábilis hasznosíthatósági elvek, a jól szervezhető működtetés és az építési költségek optimalizálásának érvényesítése volt a cél. Általános elv volt még, hogy alkalmas legyen a lökésszerű nagyrendezvények lebonyolítása, és a tömegek hatékony logisztikája mellett, a sportversenyek között, a mozgalmas városi- és sportélet központi szerepének betöltésére. A javaslat a szomszédos területek fejlesztési lehetőségeire is figyelemmel van, az azokkal való opcionális városszerkezeti kapcsolat megteremtése is

prioritás volt, hogy a sportlétesítmény egy későbbi komplex térfejlesztési koncepció kialakításának egyik szervező eleme legyen.

A terület közel 40 hektár. Szűken, de éppen elegendő arra, hogy egy minden igényt kielégítő, az olimpiára, valamint a **nagy világversenyekre** felkészítő, és az azt lebonyolító helyszín lehessen. A terület, az elhelyezkedésének és a jó közlekedési kapcsolatainak köszönhetően, valamint a nagy, egybefüggő terei miatt alkalmas arra is, hogy egy olyan **multifunkcionális rendezvénytér** jöjjön itt létre, amely alkalmas a **verseny- és tömegsportsport**, valamint a nagy tömegeket vonzó **kulturális programok és konferenciák** lebonyolítására is.

A szűk terület leghatékonyabb kihasználásához elengedhetetlen, hogy minden elavult és feleslegessé vált funkciójú épület és építmény lebontásra kerüljön, egy egységes telepítési struktúra jöjjön létre, amelyben megteremtődik a telken belüli létesítmények és a terek funkcionális összhangja, s a jó kapcsolat a külső városszerkezettel. A stadion területén épp ezért szinte **csak a kiírás szerinti program által meghatározott létesítményeket** javasoljuk felépíteni. A parkolók építését csak szint alatt, illetve a telekhatáron kívül, az új csatlakozó fejlesztési területeken javasoljuk megvalósítani (MÁV, Novák piac).

A sportközpont megközelítését alapvetően **a meglévő tömegközlekedésre építettük** (metró, MÁV, busz, villamos), de javasoljuk annak továbbfejlesztését is, **új pályatest kiépítésével a Keletitől indított ingavonat** számára, amely a többszintes tömbösített parkoló-felületekhez kapcsolódik a terület déli oldalán. A nagy létesítmények gazdasági kiszolgálását (VIP megközelítését és parkolását, installációk beszállítását és a buszparkolók egy részét) az északi, **Stefánia úti oldalról javasoljuk**

2. A telken belüli beépítés, a közlekedési, zöld és szabad területek

A tervezési terület alapvetően kétkompozíciós elemre épül: az egyik a Puskás Ferenc Stadion, és a mostani dromosz területe, amelyre a labdarúgó stadiont helyeztük el, a másik, az ettől nyugatra lévő kisebb sportlétesítmények épületcsoportja.

2.1. A stadionok területe

A fejlesztés legfontosabb és méretében is legnagyobb épülete a 65 ezer nézőt befogadó új labdarúgó stadion. Ennek ideális helye a Puskás Ferenc Stadion és a Papp László Sportaréna tengelyeinek mértani középpontja, mert így **a három nagy létesítmény egy közös tengelyre fűzhető**. A kiszolgáló oldal közelebb kerül a Stefánia úthoz, a **déli oldalon** nagy egybefüggő **zöld-, és szabad területek** alakíthatók ki.

A horizontális összeépítést egy változó magasságú, **6-7 méteren végigfutó podeszt** biztosítja, amely a gyalogos-, a kerékpáros-, valamint a szervizforgalom teljes szétválasztását oldja meg. Lehetővé teszi a metró, a parkolók és a vasút felől az akadály- és keresztezésmentes megközelítést. Lehetővé teszi továbbá **a használati és kiszolgáló funkció konzekvens szétválasztását**, és nem utolsósorban jelentős területi növekedést is biztosít. Itt helyezkednek el a létesítmények fő bejárati kapui, a közönség által használt terek és funkciók: az üzletek, az éttermek, a kávézók, a konferenciatermek. A podeszt tehát, a rendezvények közötti hétköznapi életben is, a **nyüzsgő városi élet** színtere lehet, nem keveredve az alatta lévő szinteken kialakított kiszolgáló funkciókkal (VIP parkolók, gazdasági

bejáratok, öltözők, vizesblokkok, stb.). A podeszt összeépül a Papp László Sportaréna már kialakított, és az Ifjúság utca felett átvezetett podesztjével.

A **vertikális hangsúlyt négy különálló karcsú torony alkotja**, amely szétválaszt és összeköt, és amely fontos emblemikus kompozíciós eleme az épületegyüttesnek. Ezekben kis alapterületen, de nagy intenzitással, magas szolgáltatási színvonalú szállodák és irodák kialakítását javasoljuk, elsősorban sportszervezetek, nemzetközi sportcégek számára, amellyel lehetővé válik a magántőke bevonása, és az építési beruházás költségeinek gyorsabb megtérülése.

A házak építménymagassága, a podesztre állítással, megfelel a vonatkozó előírásoknak. Magasságuk megegyezik a budapesti látképben már megszokott épületek magasságával, mint például a Nagyvárad téri SOTE, vagy a Váci út - Róbert Károly körúti, illetve Duna-parti irodaházaké. A karakteres magas épületek **jó reklámértéke** vitathatatlan, miközben a négy torony jó tájékoztató pontként szolgál a terület létesítményeit használóknak.

Az épületegyüttes egytengelyes telepítéséből adódik, hogy az geometriailag a Stefánia út felé tolódik el. Ez meghatározza a telekhasználati javaslatot is. A Stefánia út felől érdemes kialakítani a gazdasági kiszolgálást, a déli oldalon pedig jelentős egybefüggő terület alakul ki, amely egyszerre adhat helyet kisebb helyigényű, a tömegsport számára is alkalmas pályáknak, másfelől a szabadidő eltöltését is szolgáló, összefüggő nagy zöldfelületeknek, amelyen **családi, iskolai, céges rendezvények** bonyolíthatók. A stadionok területét karéjosan szegélyezik a zöldfelületek, amelyek határát intenzív fásítással javasoljuk ellátni, mert ez kedvező klímát biztosít a nagy burkolt felületek között. **Elszeparálja** a zöld funkciókat a forgalmas határoló főutaktól, és **kedvező látványeleme** lesz a területnek.

A területet **átszeli** egy vízforgatóval mozgatott, **egybefüggő vízfelületi rendszer**, amely egyben hangulati és levegő kondicionáló elem.

A dromosz szobrai a Puskás Ferenc Stadion felső peremén kerülnek elhelyezésre.

2.2. A további sportlétesítmények területe

A Puskás Ferenc Stadiontól nyugatra lévő, jelenleg igen rendezetlen képet mutató terület **jelentős átalakítását javasoljuk**. A mai kor elvárásainak nem megfelelő kialakítású épületek és pályák megszüntetését és újratelepítését tervezzük, azok épületek maradnak meg, amelyek jelentős építészettörténeti értékkel bírnak. (Ezek listáját lásd a mellékletben!).

E terület kialakításánál fontos szempont volt, hogy **a tengelyes térszerkesztés itt is továbbvezetésre kerüljön**, kijelölve ez által a terület nyugati irányú megközelítését. Az Istvánmező utcába torkolló sugaras szerkesztésű, **zöld és vízfelületekkel szabdalts burkolt pihenő terület** egy része a **reprezentatív felvonulási útvonal** és rendezvénytér, ahol javasoljuk elhelyezni a **nemzetek zászlósrát**.

3. Közlekedésfejlesztés

A terület közlekedési kiszolgálásának **alapelve a közösségi közlekedés preferálása**. A terület jelenlegi átlagon felüli közösségi közlekedési kapcsolatai a Kelet-nyugati **metróvonal** Stadionok állomása, a Hungária körúti **1-es villamos**, a **MÁV** Keleti pályaudvar és a **Volánbusz** pályaudvar jó lehetőséget biztosítanak a terület gyalogos feltárására. A felújított Kelet-nyugati metró, a felújítás előtt álló 1-es villamos, illetve az újszerű Volánbusz

pályaudvar fejlesztést nem igényel. Közel-távlatban a **DB-R metró** kelet-pesti irányú meghosszabbítása esetén a Dózsa György úti megállóval a Nemzeti Sportközpontok **újabb közvetlen metró kiszolgálást** kapnak.

A **Keleti pályaudvar** elővárosi, távolsági és nemzetközi vonatok fogadására történő fejlesztése folyamatban van. A Baross tér - a Kelet-nyugati, a 4-es metró és az autóbusz hálózat miatt - az egyik legnagyobb kapacitású fővárosi elosztó csomópont lesz. Javasolt a pályaudvar fejlesztése során - a Dózsa György úttal párhuzamosan vezetve, a meglévő vágányok mellett - mintegy 300 m hosszú peron kialakítása, amelytől a tervezett labdarúgó stadionig, kb. 1,2 km távolságon **ingavonat** jár. (Technológiai leírását és kapacitászámítását lásd a mellékletben.)

A tervezett labdarúgó stadion és az új vasúti peron, valamint a metróállomás között a **gyalogos kapcsolatot emelt szinten** biztosítjuk, amely a podesztre viszi a látogató közönséget.

A kötöttpályás közlekedést **célbuszok járatásával** javasoljuk kiegészíteni, amelyek a nagyrendezvények alatt a korlátozott forgalmú Stefánia út és Dózsa György út kijelölt szakaszain biztosítják a le- és felszállást, (tárolásuk a Városliget mentén megoldható).

A kiegészítő jellegű **egyéni közlekedés** biztonságos lebonyolítására rendezvények idején a terület körül a Stefánia út és a Dózsa György út kijelölt szakaszára, illetve az Ifjúság útra korlátozott forgalmi rendet javasolunk. A kijelölt nagykapacitású parkolók (Novák Piac, illetve MÁV terület) közvetlen kiszolgálása, elsődlegesen a Kerepesi útra tervezett új közúti kapcsolattal, valamint az Asztalos S. utca irányába javasolt továbbvezető úttal, a korszerűsített Dózsa György út – Kerepesi út – Ifjúság út csomóponton történik. Így az Asztalos S. utca – Salgótarjáni út, illetve Kőbányai út útvonalon a Hungária gyűrű déli ágához (M5, M1-M7), a Kerepesi úton és a Stefánia úton a Hungária gyűrű északi ágához (M3, M0, Észak-Buda) biztosítottunk megfelelő kapcsolatot. Az álló járművek elhelyezéséhez tervezett koncentrált parkolókon kívül javasoljuk a **meglévő Papp László Sportcsarnok** több, mint 1000 fh-es, illetve az **Aréna Plaza** több, mint 2000 fh-es **parkolóját is** a kiszolgálásba bevonni. Ennek elősegítésére a meglévő létesítményekkel **különszintű, akadálymentes gyalogos kapcsolatot terveztünk**. (Parkolási mérleget lásd a mellékletben.)

A tervezett nagykapacitású parkolók rendezvényen kívüli időszakban kedvező gyalogos kapcsolataik miatt **részlegesen P+R parkolóként üzemelhetnek**. A Nemzeti Sportközpont **gazdasági és VIP forgalma a Stefánia útról**, illetve a Dózsa György útról terepszinten, létesítményenként 2 ki-bejáraton bonyolódik le. A telken belüli belső feltáró út biztosítja a szervizforgalmat, illetve a lelátók alatt elhelyezett VIP parkolók megközelítését. A tervezett, kapcsolódó kiszolgáló épületek (szálloda, stb.) megközelítése és saját parkolóinak kiszolgálása az Ifjúság útról történik.

A közforgalmú és egyéni közlekedést a **sportlétesítmények körüli kerékpárhálózat egészíti ki**, amely csatlakozik a meglévő Stefánia úti, illetve Hungária körüti kerékpárutakhoz.